

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Επείγουσες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των καταστροφικών συνεπειών από την πορεία του μεσογειακού κυκλώνα “Ιανός”, περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο αντιμετωπίζονται ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών, που αφορούν ιδίως στην αντιμετώπιση των συνεπειών από τις φυσικές καταστροφές που προκλήθηκαν από την πορεία του μεσογειακού κυκλώνα «Ιανός» και τις επακόλουθες πλημμύρες της 18ης και 19ης Σεπτεμβρίου 2020, και τη διαχείριση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19. Το νομοσχέδιο χαρακτηρίστηκε από την Κυβέρνηση επείγον. Τον χαρακτηρισμό αποδέχθηκε η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων κατά το άρθρο 109 του Κανονισμού της Βουλής. Το νομοσχέδιο, μετά την επεξεργασία του από την εν λόγω Διαρκή Επιτροπή, διαρθρώνεται σε τρία Μέρη (Α΄-Γ΄) και αποτελείται από 14 άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Το Μέρος Α΄ (άρθρα 1-5) θεσπίζει μέτρα ενίσχυσης των πληγέντων από τις ως άνω φυσικές καταστροφές. Ειδικότερα, με το άρθρο 1 παρέχεται έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση με τη μορφή επιδόματος στους πληγέντες από τις φυσικές καταστροφές που προκλήθηκαν από την πορεία του μεσογειακού κυκλώνα «Ιανός» και των συνεπακόλουθων πλημμυρών που έπληξαν περιοχές της Περιφέρειας Θεσσαλίας, καθώς και των Περιφερεια-

κών Ενοτήτων Φθιώτιδας, Κεφαλληνίας, Ιθάκης, Ζακύνθου, Λευκάδας, Κορινθίας και Ευρυτανίας, τη 18η και 19η Σεπτεμβρίου 2020. Η καταβαλλόμενη ενίσχυση ανέρχεται για τα πληγέντα φυσικά πρόσωπα στο ποσό των πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000 €) ανά κατοικία και για τα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, των οποίων επλήγη η επιχείρηση, στο ποσό των οκτώ χιλιάδων ευρώ (8.000 €) ανά επιχείρηση. Το άρθρο 2 ορίζει ότι η ως άνω οικονομική ενίσχυση είναι αφορολόγητη, ακατάσχετη, και ανεκχώρητη και δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση τέλος ή εισφορά, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α ν. 4172/2013, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα, ούτε υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. Με το άρθρο 3 αναστέλλεται, από τη δημοσίευση του παρόντος και έως την 30ή Σεπτεμβρίου 2021, η διενέργεια κάθε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης επί της κινητής ή ακίνητης περιουσίας φυσικών ή νομικών προσώπων στις ανωτέρω πληγείσες περιοχές. Με το άρθρο 4 παρατείνονται αυτοδικαίως από τη λήξη τους και έως την 30ή Απριλίου 2021 οι συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου του προσωπικού όλων των ειδικοτήτων των Τομέων Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών Ανατολικής και Δυτικής Αττικής, καθώς και δεκαέξι (16) προσώπων όλων των ειδικοτήτων των Τομέων Αποκατάστασης Επιπτώσεων φυσικών Καταστροφών της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, της Γενικής Διεύθυνσης Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών Κεντρικής Ελλάδας, της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, οι οποίες είχαν συναφθεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επισημαίνεται ότι η παράταση δεν μεταβάλλει τον χαρακτήρα της σχέσης εργασίας βάσει της οποίας προσλήφθηκαν οι απασχολούμενοι στις θέσεις αυτές. Με το άρθρο 5 παρέχεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις-εργοδότες του ιδιωτικού τομέα των οριζόμενων σε αυτό πληγεισών περιοχών να θέτουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας μέρους ή όλων των εργαζομένων τους έως την αποκατάσταση των ζημιών που έχουν προκληθεί εξαιτίας του ανωτέρω φαινομένου και όχι πέραν των τριών μηνών. Στους εργαζομένους των οποίων η σύμβαση τελεί σε αναστολή κατά τα ανωτέρω, καταβάλλεται αποζημίωση ειδικού σκοπού, ύψους πεντακοσίων τριάντα τεσσάρων (534) ευρώ, καθώς και αναλογία δώρου Χριστουγέννων, και παρέχεται πλήρης ασφαλιστική κάλυψη επί του ονομαστικού μισθού τους.

Το Μέρος Β' (άρθρα 6-12), υπό τον τίτλο «Μέτρα καταπολέμησης των συνεπειών του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες επείγουσες φορολογικές διατάξεις», περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την καταβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιο-

κτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) για το έτος 2020 (άρθρο 6), για την παράταση της ισχύος της μείωσης των συντελεστών του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες έως την 30ή Απριλίου 2021 (άρθρο 7), για τη χορήγηση προσαυξημένης έκπτωσης για συγκεκριμένες διαφημιστικές δαπάνες επιχειρήσεων κατά τα φορολογικά έτη 2020-2021 (άρθρο 8), για την αναστολή επιβολής του τέλους στη συνδρομητική τηλεόραση το οποίο καταβάλλεται υπέρ του Δημοσίου από τους συνδρομητές των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεόρασης για την περίοδο από 1.10.2020 έως 30.9.2021 (άρθρο 9), για τη χρηματοδότηση από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων των αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών (άρθρο 10), για τη δυνατότητα ανάθεσης με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού, υπηρεσιών επικοινωνίας και ενημέρωσης των πολιτών καθώς και κάθε άλλης συναφούς υπηρεσίας, για την προστασία της δημόσιας υγείας, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών ρυθμίσεων (άρθρο 11), καθώς και για την αρμοδιότητα οργάνων για προσωρινή αναστολή λειτουργίας οργανικών μονάδων δημοσίων υπηρεσιών, σε περίπτωση εμφάνισης ύποπτου ή επιβεβαιωμένου κρούσματος κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο 12).

Το Μέρος Γ΄ (άρθρα 13-14), υπό τον τίτλο «Λοιπές επείγουσες διατάξεις», επανακαθορίζει την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών για την ανάδειξη των αιρετών μελών των υπηρεσιακών συμβουλίων ορισμένων κατηγοριών εκπαιδευτικού και ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού, και εισάγει τη δυνατότητα διενέργειας των σχετικών εκλογικών διαδικασιών μέσω ηλεκτρονικής ψηφοφορίας (άρθρο 13). Επίσης, ορίζει την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 14).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1

α) Με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 ορίζεται ότι «Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και τα ειδικότερα ζητήματα για την υποβολή της αίτησης και το περιεχόμενο αυτής». Δεδομένου ότι η προαναφερθείσα εξουσιοδοτική διάταξη κάνει λόγο, μεταξύ άλλων, για το περιεχόμενο της αίτησης, ερωτάται αν θα ήταν σκόπιμη η προσθήκη του Υπουργού Υποδομών ιδίως ως προς τα αιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά, κατά λόγο αρμοδιότητας.

β) Στην παράγραφο 4 της προτεινόμενης ρύθμισης η λέξη «μισθώνονται» πρέπει να αντικατασταθεί από την ορθή λέξη «εκμισθώνονται».

2. Επί του άρθρου 2

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι η οικονομική ενίσχυση του άρθρου 1 είναι «αφορολόγητη, μη εφαρμοζομένης της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4172/2013 (Α' 167) σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής της».

Προς αποφυγή ερμηνευτικών αμφισβητήσεων, θα ήταν ορθότερο να ορίζεται ότι δεν εφαρμόζεται το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 47 του ν. 4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος).

3. Επί του άρθρου 3

Με το άρθρο 3 ορίζεται ότι σε «περιοχές που κηρύχθηκαν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης με απόφαση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, εξαιτίας των φυσικών καταστροφών που προκλήθηκαν από την πορεία του μεσογειακού κυκλώνα "Ιανός", αναστέλλεται, από τη δημοσίευση του παρόντος και έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2021, η διενέργεια κάθε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης επί της κινητής ή ακίνητης περιουσίας φυσικών ή νομικών προσώπων». Παρατηρείται ότι από τη διατύπωση της προτεινόμενης διάταξης δεν είναι σαφές αν για την αναστολή των πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης αρκεί η κινητή και ακίνητη περιουσία να βρίσκεται στις ανωτέρω πληγείσες περιοχές ή πρέπει και τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στα οποία ανήκει, να έχουν την κατοικία ή την έδρα τους στις ανωτέρω πληγείσες περιοχές.

4. Επί του άρθρου 11

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι είναι «δυνατή η ανάθεση υπηρεσιών επικοινωνίας και ενημέρωσης των πολιτών, καθώς και κάθε άλλης συναφούς υπηρεσίας που απαιτείται για την έγκαιρη υλοποίησή τους, για την προστασία της δημόσιας υγείας και τη λήψη μέτρων για την αποτροπή διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, κατ' εφαρμογή της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και κατά παρέκκλιση ειδικότερων διατάξεων που αφορούν στην ανάθεση σχετικών υπηρεσιών από την Προεδρία της Κυβέρνησης και διατάξεων που αφορούν στη μετάδοση των σχετικών μηνυμάτων από μέσα μαζικής ενημέρωσης».

Επισημαίνεται συναφώς ότι, συμφώνως προς το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. αα' του ν. 4013/2011, η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (εφεξής «Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.») «[γ]γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής. Ειδικότερα: αα) Η Αρχή γνωμοδοτεί επί των διατάξεων σχεδίων νόμων που αφο-

ρούν στις δημόσιες συμβάσεις πριν από την κατάθεση τους στη Βουλή [...] γγ) Οι λοιπές κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου, εξαιρουμένων των προκηρύξεων, καθώς και οι κανονισμοί άλλων δημοσίων οργάνων και αναθετουσών αρχών, όπως ιδίως οι κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 2286/1995 συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών εσωτερικής λειτουργίας των κατά περίπτωση αρμόδιων ελεγκτικών διοικητικών οργάνων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, κατά το μέρος που οι εν λόγω πράξεις και κανονισμοί ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής».

Δεδομένου ότι στην αιτιολογική έκθεση του παρόντος δεν αναφέρεται σχετική γνωμοδότηση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., κατά τα οριζόμενα στην υποπερίπτωση αα' ανωτέρω, καθώς και ότι παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό στον οποίο έχουν ανατεθεί οι αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης και στον Υπουργό Οικονομικών για τον καθορισμό, με απόφασή τους, μεταξύ άλλων, των όρων και προϋποθέσεων ανάθεσης και παροχής των υπηρεσιών αυτών (δηλαδή υπηρεσιών επικοινωνίας και κάθε άλλης συναφούς υπηρεσίας που απαιτείται για την έγκαιρη υλοποίησή τους, για την προστασία της δημόσιας υγείας), ενδείκνυται η αποστολή του σχετικού σχεδίου απόφασης στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. για την υποβολή γνωμοδότησης, κατά τα οριζόμενα στην υποπερίπτωση γγ' ανωτέρω.

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2020

Ο Εισηγητής
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών